

Naltreksoni

Julkaistu 8.12.2011. Päivitetty 10.3.2019.

Naltreksonia on käytetty alkoholiriippuvuuden hoidossa 90-luvun lopusta alkaen. Naltreksoni on reseptilääke (esimerkiksi Naltrexon Vitaflo® 50 mg), joka vaikuttaa elimistön opioidijärjestelmän välityksellä. Opioidijärjestelmä on kytköksissä elimistön dopamiinijärjestelmään, joka liittyy mielihyvän kokemiseen. Käytännössä naltreksoni vähentää alkoholin nauttimisen tuottamaa mielihyvää estämällä opioidijärjestelmän toimintaa.

Naltreksoni lisää raittiiden päivien määrää ja vähentää retkahduksia sekä pienentää riskiä hallitsemattomaan juomiseen pienenkin nautitun alkoholimäärän jälkeen. Myös käytetyt alkoholimäärät pienenevät. Juominen on kuitenkin mahdollista eikä yhteiskäyttö alkoholin kanssa aiheuta vaaraa. Naltreksonihoito auttaa etenkin sellaisissa hoitomalleissa, joissa ei edellytetä täydellistä raittiutta. Hoidon onnistumisen kannalta keskeistä on myös lääkeshoidon rinnalla annettava tukihoido.

Naltreksonia voidaan käyttää alkoholiriippuvuuden hoitamisen hoidon lisäksi myös muihin käyttötarkoituksiin kuten painonhallintaan tai opioidiriippuvuuden hoitoon. Naltreksonia ei tule sekoittaa naloksoniiniin, jota käytetään muun muassa estämään opioidien suonensisäistä käyttöä tai opioidiylinnoituksen kumoamiseen.

Annostus

Suun kautta otettuna naltreksoni imeytyy nopeasti ja huippupitoisuus veressä saavutetaan noin tunnissa. Suositusannos aikuisille on 50 milligrammaa naltreksonihydrokloridia kerran vuorokaudessa, mielellään aamulla. Joidenkin potilaiden kohdalla saatetaan hyötyä suuremmista annoksista kuten 100–150 milligrammasta vuorokaudessa. Aloitusjakson tulisi kestää kolmen kuukauden ajan eikä hoidon kokonaiskestoa ole rajoitettu. Hoidon voi aloittaa, vaikka on alkoholin vaikutuksen alaisena. Naltreksonia voidaan käyttää myös tarvittaessa (juhlat, lomat, voimakas alkoholin himo). Yhdisteestä on olemassa myös pitkävaikutteinen injektiovalmiste.

Naltreksonihoidon tulee aloittaa alkoholismien hoitoon perehtynyt henkilö ja hoitoa tulee valvoa. Lääkehoidon aikana tukihoidon avulla pyritään oppimaan pois alkoholin käytöstä. Tästä johtuen etenkin aloitusjakson tulisi olla riittävän pitkä. Mahdollisten haittavaikutusten vähentämiseksi aloitusannos voi olla hyvin pieni, minkä jälkeen annosta nostetaan asteittain. Pitkäänkin kestäneen naltreksonihoidon voi keskeyttää äkillisesti, sillä yhdiste ei aiheuta psyykkistä eikä fyysistä riippuvuutta. Jotkin potilaat saattavat tosin hyötyä annoksen pienentämisestä asteittain.

Alle 18-vuotiaille, iäkkäille, raskaana oleville tai imettäville naltreksonia ei suositella.

Haittavaikutukset ja yhteisvaikutukset

Naltreksonihoidon aikana hyvin yleisiä haittavaikutuksia ovat muun muassa pahoinvointi, levottomuus ja voimattomuus. Yleisiä haittoja ovat myös vatsan toiminnan häiriöt, alakuloisuus, huimaus ja erektiohäiriöt. On hyvä muistaa, että kaikki haittavaikutukset eivät välttämättä johdu naltreksonista, vaan liittyvät ennemminkin – mahdollisesti jo pitkään jatkuneen – alkoholin käytön vähentymiseen tai loppumiseen (krapula, yleisesti heikko terveydentila). Naltreksoni saattaa vaikuttaa heikentävästi ajokykyyn. Naltreksonihoitoon liittyy maksan toiminnan tarkistaminen ennen hoidon aloittamista sekä hoidon aikana. Maksatulehdus tai maksan vajaatoiminta on vasta-aiheista hoidolle.

Naltreksonia ei saa missään nimessä käyttää yhtä aikaa esimerkiksi kivun hoitoon tarkoitettujen opioidilääkkeiden kuten fentanyylin tai opioidikorvaushoitolääkkeiden kuten buprenorfiinin ja metadonin kanssa. Naltreksoni estää kyseisten lääkkeiden vaikutuksen ja voi laukaista jopa vuorokausia kestävät vieroitusoireet. Vieroitusoireita ei saa yrittää kumota ottamalla suurempia annoksia opioidilääkkeitä, sillä naltreksonin vaikutuksen loputtua nämä opioidit saattavat aiheuttaa kuolemaan johtavan hengityslaman. Opioidijärjestelmän välityksellä toimivia yhdisteitä kuten loperamidia ja kodeiinia käytetään myös ripuli- ja yskänlääkkeinä. Näiden valmisteiden teho heikentyy yhteiskäytössä naltreksonin kanssa.

Alkoholin käytön täysin estävän **disulfiraamin** kanssa naltreksonia voidaan käyttää, mutta johtuen molempien lääkeaineiden aiheuttamasta maksakuormituksesta yhteiskäytön tulisi olla ajallisesti lyhyt. Naltreksonin aiheuttamista yhteisvaikutuksista muiden lääkkeiden kanssa hyvin niukasti tietoa, joten varovaisuutta on noudatettava etenkin hoidon alussa.

Yliannostus

Naltreksoni on kohtuullisen turvallinen yhdiste. Suuretkaan annokset (800 milligrammaa päivässä viikon ajan) eivät ole tutkimuksien mukaan aiheuttaneet vakavia oireita. Yliannostusta epäiltäessä kannattaa silti ottaa yhteys hätänumeroon 112. Yliannostuksen hoito on oireenmukaista.

Huolestuttaako sinua oma tai läheisesi alkoholin käyttö? Tee käyttöä kartoittava [AUDIT-testi](#) !

Veli-Matti Surakka

proviisori

link

Lähteet ▶

Lähde verkko-osoite: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/laakkeet/naltreksoni>